

Dobrá správa pre veriacich?

Rozdelenie diecéz by malo priniesť osobnejší kontakt s ľuďmi

Veriaci by po novom rozdelení diecéz mali mať k biskupom bližšie.

Namiesto doterajších šiestich máme až osem diecéz.

Pápež Benedikt XVI. vydal dekrét, ktorým vznikla nová Bratislavská a Žilinská diecéza, a teda pribudli i biskupi. V Bratislave bude sídliť nový metropolita a arcibiskup Stanislav Zvolenský. Ten má iba 49 rokov.

Bližšie k ľuďom

„Zámerom je, aby biskup bol uprostred svojho ľudu a mal s ním osobnejší kontakt. Aby diecéza bola taká veľká, že biskup bude stíhať osobnejší kontakt s veriacimi, „tvrdí hovorca Konferencie biskupov Jozef Kováčik. „Napríklad keď veriaci potrebujú vybaviť nejakú žiadosť, ktorú nemôže riešiť farnosť, tak idú rovno k biskupovi, ktorý bude teraz bližšie,

„dodáva. K poslednému veľkému deleniu diecéz došlo v 18. storočí, teda za čias Márie Terézie. „Odvtedy sa rapidne zvýšil počet obyvateľov i katolíkov na Slovensku a mimoriadne vzrástol význam hlavného mesta, „vysvetľuje Kováčik.

Sokola zvrhli

Bratislava sa preto stala aj arcidiecézou a sídlom metropolitu.

Už ním teda nie je trnavský arcibiskup Ján Sokol, ktorý je po novom Zvolenského podriadeným, no Trnava ostáva naďalej arcibiskupstvom.

Žilinským biskupom sa stal Tomáš Galis.

Ďalšie zmeny tak skoro očakávať nemožno. „Teoreticky sa môže ešte meniť východná provincia, ale myslím si, že v týchto veciach bude určité nadlho pokoj, „odhaduje hovorca biskupov. (mš), Plus jeden deň, 16.2.2008

V Prešove vysvätili prvého grécko-katolíckeho bratislavského biskupa

V Prešove dnes gréckokatolíci už od rána slávia liturgie. Zmeny platia od konca januára, keď o nich informovala Konferencia biskupov Slovenska. Ich výsledkom bolo vytvorenie nového bratislavského biskupstva a povýšenie Prešovskej eparchie na metropolitné sídlo. Dnešný deň bol prvým v rámci slávania a bol spojený s vysviackou prvého bratislavského biskupa. Informuje Róbert Latta.

Slávnostná archierejská svätá liturgia sa v mestskej hale začala o 10. hodine. Homíliu predniesol kardinál Jozef Tomko. Na slávnosti prišli aj ďalšie významné osobnosti cirkevneho života. Napríklad kardinál Leonardo Sandri, prefekt Kongregácie pre východnú cirkev v Ríme.

Lubomír Petřík, riaditeľ Biskupského úradu Prešov: „Môžeme naozaj vnímať jeho návštevu tu u nás v Prešove ako návštevu zástupcu Svätého otca pre nás grécko-katolíkov.“

Do mestskej haly zavítalo viac než 5000 veriacich.

Lubomír Petřík, riaditeľ Biskupského úradu Prešov: „Keď dnes ráno som sa prebudil a bola tá metelica, fujavica, som si povedal všetko je pripravené, ale ľudia nebudú môcť prísť. Nakoniec bola plná mestská hala. Som veľmi natešený. Aj celá slávnosť bola v takom maximálnom pokoji. Úžasne ma oslovila homília kardinála Jozefa Tomka. To boli také slová, že po mne prechádzal mráz.“

Účasť a atmosféra potešila aj prvého bratislavského biskupa Petra Rusnáka.

Peter Rusnák, bratislavský biskup: „Hlavné dojmy sú naozaj veľikánska, obrovská taká radosť, pokoj a vďačnosť.“

Uvedomuje si ale, že ich čaká aj nemálo práce so zariadením nového biskupstva: „Aby som pravdu povedal, od toho 30. som toho veľa nestihol, ale spravil som si nádherné duchovné

Miatli ho fotografi

Nový biskup sa vybral do mesta. Po stáročiach sa Žilina cirkevne oddelila od Nitrianskej diecézy.

V nedeľu prišiel do mesta nový biskup Tomáš Galis (57). Pôsobí sympaticky, otvorene a ľudsky.

Zmial ho najmä záujem fotografov. Do úradu ho oficiálne uvedú 15. marca. Sídlieť bude na Mariánskom námestí, katedrálom sa stane Kostol Najsvätejšej Trojice.

„Vznik biskupstva považujem za historickú udalosť. Výrazne ovplyvní náš život a do mesta prinesie hlbší etický rozmer, „zdôraznil žilinský primátor Ivan Harman. Tomáš Galis verí, že nájde dosť ochotných spolupracovníkov, s ktorými v Žiline vybuduje silnú samostatnú cirkevnu spoločnosť. „V meste poznám iba niektoré cirkevne budovy, ale chcem toho spoznať čo najviac a čo najrýchlejšie, „úprimne priznal Tomáš Galis. Miatla ho najmä pozornosť fotografov: „To veru ani amerických biskupov toľko nefotografujú! „usmial sa.

„A ešte k tomu som oblečený iba neformálne! „

PREKVAPENÝ ZÁUJMOM MÉDIÍ: Veď ma už toľko nefotografujte!

JANA PUSTAYOVÁ

Plus jeden deň, 16.2.2008

cvičenia. Trošku sme už tak rozbehli riešenie nejak bytových otázok, pretože pod jednou strechou budeme zatiaľ musieť fungovať s farským úradom, takže ľudí a spolubratov, ktorých si chcem vybrať k spolupráci, musíme nejakým spôsobom niekde ubytovať, tak toto sme tak rozbehli, tak niečo sa už podarilo a postupne, postupne teda túto vec musíme riešiť.“

V týchto chvíľach slávnosti pokračujú duchovným programom pre mládež a dospelých, v rámci ktorého práve premietajú videoprojekciu o kňazských povolaniach. Potom sa prítomní kardináli stretnú s mladými veriacimi. Zajtra budú slávnosti pokračovať svätou liturgiou s intronizáciou prešovského arcibiskupa Jána Babjaka. Rádio Slovensko, 18:00, 16.2.2008

Prezident Spojených štátov amerických George Bush prijme pápeža Benedikta XVI.

Prezident Spojených štátov amerických George Bush prijme pápeža Benedikta XVI. Stane sa tak v čase 81 narodenín, ktoré hlava katolíckej cirkvi oslávi 16. apríla. Pri stretnutí v Bielom dome by mali diskutovať o význame viery a rozvahy pri dosahovaní spoločných cieľov. Patrí medzi ne mierové úsilie na Blízkom Východe, ako aj otázky porozumenia medzi náboženstvami, či posilňovanie ľudských práv a slobody vo svete. Pápež navštívi USA po prvý krát v rámci jeho funkčného obdobia.

Rádio Lumen, 17:30, 17.2.2008

Kňaz má HIV

Predstavitelia Katolíckej cirkvi v americkom štáte Texas tvrdia, že kňaz Philip Magaldi, obvinený zo sexuálneho zneužívania detí, je HIV pozitívny.

Svojmu kolegovi sa kňaz prednedávnom totiž zveril, že je nakazený vírusom, ktorý spôsobuje aids. Diecéza je presvedčená, že HIV pozitívny je od roku 2003. Magaldiho odvolali ako kňaza už v roku 1999 po obvineniach z nemravného správania a sexuálneho zneužívania.

(mrx, tasr)

Plus jeden deň, 16.2.2008

Pretnúť reťaz

Stĺpček Petra Morvaya

Európa má nový štát. Rovnako ako predposledný v rade, Čierna Hora, vznikol na území bývalej Juhoslávie a je dieťaťom nacionalizmu. Nielen Albáncov, ktorí ho včera vyhlásili, ale najmä srbského, miloševićovského nacionalizmu, ktorý ich k tomu svojou brutalitou dokopal. Aby Albáncov ani náhodou nenapadlo, že sa rozhodli nesprávne, o to sa postarala aj vplyvná hlava srbskej cirkvi biskup Artemije výzvou k súkmeňovcom, aby odtrhnutiu Kosova zabránili

Skončil v ohni

Giordano Bruno svoje myšlienky nikdy neodvolal

Vesmír je nekonečný a Zem nie je jeho stredom.

Vďaka týmto kedysi kacírskym názorom skončil taliansky filozof Giordano Bruno pred 408 rokmi na hranici upálený.

Pre svoje názory bol taliansky filozof a mních Giordano Bruno celý život na úteku pred inkvizíciou.

Cirkev v ňom totiž videla nebezpečného kacíra, ktorý spochybňoval jej oficiálne učenie. A to sa trestalo smrťou. Po niekoľkoročnom väznení a mučení preto napokon 17.

februára 1600 skončil Giordano Bruno na hranici v plameňoch s jazykom prepichnutým klincom, ako to bolo u kacírov zvykom. Podľa niektorých bol „mučeníkom vedy“, pre ktorú sa svojich názorov odmietol vzdať.

Cirkev verzus veda

Na rozdiel od názoru uznávaného cirkvou, že Zem je stredom vesmíru, bol totiž Bruno presvedčený, že je to presne naopak.

Podľa neho je vesmír nekonečný, a preto Zem a ani Slnko nemôžu byť jeho stredom. Predpokladal dokonca aj existenciu ďalších, ešte neobjavených planét a iných inteligentných bytostí. Inak chápal aj existenciu Boha.

Podľa neho bol Boh súčasťou celého sveta. Vďaka týmto, ale i ďalším revolučným myšlienkam mal všade veľa nepriateľov a musel sa sťahovať z jedného miesta na druhé.

Nečakaná zrada

Pôsobil v Ríme, Ženeve, Parí-

ži, Oxforde, Londýne, Zürichu, na nemeckých univerzitách a istý čas dokonca aj na dvore Rudolfa II. v Prahe.

Keď dostal pozvanie ísť učiť do Benátok, vzal to ako príležitosť zarobiť si a vrátiť sa naspäť do Talianska. Istý Giovanni Mocenigo mal však záujem dozvedieť sa viac o jeho špeciálnom systéme zapaľovania si vecí - mnemotechnike.

Bruno v nej vynikal a dokonca aj počas súdu vedel spamäti citovať celé state zo svojho diela. Keď však svojmu žiakovi neskôr oznámil, že hodlá odísť, ten pravdepodobne od zlosti a závidosti udal Bruna miestnej inkvizícii. Uväznili ho 22. mája 1592. Mocenigo ho obvinil z rúhania, kacírstva a zlého správania.

Z Benátok ho previezli do Ríma, kde ho čakalo sedem rokov väzenia a vyšetovanie inkvizíciou. Počas dlhého súdneho procesu a mučenia dostal 40 dní na to, aby odvolal všetky svoje kontroverzné názory, ale odmietol. Pri čítaní rozsudku kľučal na kolenách a všetkých prekvapil, keď vstal a povedal: „Vynášate nado mnou rozsudok s väčším strachom, než s akým ho ja počúvam. „ Keď umieral v plameňoch na hranici a kňaz pred neho predložil kríž, s pohrdaním sa odvrátil.

O štyristo rokov neskôr, počas úradovania pápeža Jána Pavla II., vyjadrili oficiálne úrady nad popravou „hlbokú ľútosť“ a označili upálenie Giordana Bruna za veľkú chybu. Na Námestí kvetín v Ríme, kde ho popravili, stojí dodnes jeho socha, ktorá sa s výčitkou pozerá smerom k Vatikánu.

VERIACI VEDEC: Boh bol podľa neho súčasťou celého sveta.

VERONIKA PAVLÍKOVÁ

Plus jeden deň, 16.2.2008

vojensky s pomocou ruských dobrovoľníkov.

Rozhodnutie, či bude Kosovo pre svoje okolie a celý svet prínosom a či dokáže byť demokratickým a slušným domovom pre všetkých svojich občanov, teraz majú v rukách jeho väčšinoví obyvatelia Albánci. Prvoradou otázkou a ich obrovskou zodpo-

vednosťou je, či sa dokážu správať slušne k Srbom, ktorí v krajine chcú žiť aj naďalej. Sami postavenie menšiny zažili, dúfajme, že chápu, že útlak tých, ktorí ú práve v nevýhode, nikam nevedie. Ak áno, mohli by pretnúť krvavú reťazec krívd a odplát, ktoré poznačili balkánske dejiny.

SME, 18.2.2008

SMK: Chceme maďarského biskupa

Katolícka cirkev na Slovensku odmieta zasahovanie politikov do ich vnútorných záležitostí. To je stanovisko Konferencie biskupov k vyjadreniam lídrov SMK. Politikom sa nepáči nové rozdelenie rímskokatolíckych diecéz. Cirkvi vyčítajú, že nevyhovela ich požiadavke mať biskupa maďarskej národnosti.

V Rimavskej Sobotke je 40% katolíkov maďarskej národnosti. Každý deň majú svätú omšu vo svojom jazyku.

Jozef Dluhoš, rimavskosobotský farár: „Na týchto svätých omšiach majú kňaza, ktorý je rodený Maďar, prípadne sme ešte dvaja kňazi, ktorí vieme takisto aj maďarsky poslúžiť.“

Anketa - obyvatelia Rimavskej Soboty: Redaktor: „Chodíte na slovenské alebo na maďarské omše?“

„Na slovenské.“

„Ja na maďarské áno, ale aj na slovenské.“

„To isté učí biblia v slovenskom jazyku aj v maďarskom jazyku. Takže výklad je to istý.“ (koniec ankety)

SMK včera napadla Katolícku cirkev. Skritizovala rozdelenie diecéz a vyčítala jej, že nevy počula požiadav-

ku maďarských veriacich mať vlastného biskupa. Pál Csáky sa nám dnes odmietol vyjadriť.

Redaktor: „Ja sa iba chcem opýtať: Ako ste to mysleli to delenie diecéz, ten Váš nesúhlas? Na čom stále trváte?“

Pál Csáky: „Ďakujem pekne.“

Redaktor: „Aká je požiadavka SMK?“

Jozef Kováčik, hovorca KBS: „Nepoznáme pojem maďarská katolícka cirkev alebo slovenská katolícka cirkev. Poznáme pojmy rímskokatolícka cirkev alebo gréckokatolícka cirkev. Každý biskup má povinnosť sa postarať o všetkých veriacich vo svojej diecéze.“

Politológ Peter Horváth si myslí, že politika do tejto sféry nepatrí.

Peter Horváth, politológ, UCM Trnava: „Opäť to usvedčuje len Stranu maďarskej koalície z istých krokov, ktoré nie sú celkom štandardné z hľadiska politiky nielen na Slovensku ale v celej Európe.“

Delenie rímskokatolíckych diecéz je definitívne a odobrené Vatikánom. Prípadné ďalšie územné zmeny už nie sú možné. **STV, 19:30, 15.2.2008**

Šaštín: Prvá púť zaľúbených

178 párov, ktoré sa prišli porozprávať o láske a duchovných hodnotách svojho vzťahu. Nejde o zápis do Guinnessovej knihy rekordov, ale o prvú netradičnú Púť zaľúbených v Šaštínskej bazilike. Saleziáni Don Bosca spolu s mladými nadšencami pripravili pre zamilovaných duchovný program, hudobné koncerty a prednášky.

Oscar Wilde kedysi povedal, že láska je mocnejšia ako sila a múdrejšia ako filozofia. Dokáže aj hory prenášať. To sa potvrdilo aj v prípade organizátora Púte zaľúbených, ktorý ako sám hovorí, musel sa najskôr zaľúbiť, aby mohol takéto stretnutie zorganizovať. Púť nesie názov „Pod krídlom“ podľa jedného dievčatka, ktoré vždy keď sa zobudilo, vbeholo do izby rodičov a prítúľilo sa k nim.

Martin Ližičiar, organizátor: „Keď sme boli menší, tak takéto istota a ochrana boli naši rodičia a teraz sú to naši partneri.“

Salezián Ján Holubčík otvoril stretnutie rozprávkou o princeznej, ktorá si

celý život o sebe myslela, že je škaredá. Neskôr stretla princa a to jej pomohlo zmeniť doterajšie trápenie.

Ján Holubčík „Prvýkrát v živote uvidela svoju vlastnú krásu v očiach toho princa.“

Jozef Zachar, salezián, správca Baziliky v Šaštíne: „Chceme, aby láska ktorú mladí prežívajú, aby sme ju tak trochu pozdvihli.“

Stretnutie, ktoré je venované patrónovi tých, ktorí spolu chodia, čiže sv. Rafaelovi, im môže pomôcť skvalitniť vzťah.

Anketa - účastníci stretnutia:

„Vidím, že nielen ja prežívam so svojim partnerom ako tú lásku.“

„Ja považujem svoju priateľku ako taký dar od boha, dar lásky.“ (koniec ankety)

Počas polnočnej svätej omše zložila mladé kresťanské páry prísľub čistoty. Ním chcú prezentovať že ich vzťah pred manželstvom nie je o fyzickej láske. Prvá Púť zamilovaných končí zajtra v popoludňajších hodinách.

STV, 19:30, 16.2.2008

Aj napriek sľubom platia viac

Opatrovateľská služba v Spišskej Novej Vsi patrila donedávna pod Spišskú katolícku charitu. Od januára ju prebralo vedenie mesta a prevádzkuje pod hlavičkou domova dôchodcov. Služby pre klientov mali zostať rovnaké a nemali sa meniť ani ceny opatrovateľských služieb. Skutočnosť je však presne opačná.

Vedenie mesta sľubovalo, že sa nič meniť nebude.

(Začiatok archívneho záznamu z relácie TN, 11.12.2007)

Miroslav Semeš, zástupca primátora: „Všetko zostane v platnosti tak, ako bolo, akurát klienta by sa to nemalo dotknúť absolútne.“

(Koniec archívneho záznamu z relácie TN, 11.12.2007)

Realita je iná.

Marta Potočniková, sťažovateľka: „V novembri platili okolo 1700 korún a v porovnaní s januárom, keďže to prešlo pod domov dôchodcov, to bolo 5170 korún.“

Lubomír Pastiran, vedúci Odboru financií, školstva a sociálnych vecí: „Nemožno presne porovnávať cenu za opatrenie, prechod opatrovateľskej služby pod mesto nebol bezproblémový.“

O zvýšení cien za opatrovateľské služby ľudia nechcú hovoriť, pretože údajne majú strach.

Peter Maľučký, diecézny riaditeľ Spišskej katolíckej charity: „Jedna pani, ktorá má ťažkú rakovinu, jej dcéra sa odmietla vyjadriť pred vašou kamerou, v Spišskej Novej Vsi sa šíri atmosféra strachu.“

Marta Potočniková, sťažovateľka: „Mesto sa zachovalo macošsky.“

V charite sa výška platieb odvodzovala od výšky dôchodku opatrovaného. Po novom je to podľa počtu úkonov opatrovateľky. 86-ročná pani Lojová zaplatí zo svojho sedemtisícového dôchodku 5170 korún za opatrovanie. Ďalšie výdavky sú byt, lieky a strava. Finančne jej to nevychádza. Tu nastupuje zákon o sociálnej pomoci.

Lubomír Pastiran, vedúci Odboru financií, školstva a sociálnych vecí: „Blízka rodina, ktorá má podľa výšky príjmu teda možnosť aj povinnosť prispieť, platí potom výšku úhrady.“

**Klaudia Budzová
TV Markíza, 15.2.2008**

Ján Babjak je metropolitom

Tisíce veriacich prišli do Prešova osláviť povýšenie gréckokatolíckej cirkvi

Mestská športová hala v Prešove včera doslova praskala vo švíkoch.

Tisíciky veriacich ju zaplnili do posledného miestečka. Všetci chceli byť svedkami povýšenia gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku na metropolitnú cirkev so sídlom v Prešove.

Podľa veriacich na významenání pápežom Benediktom majú veľkú zásluhu najmä gréckokatolícki mučeníci Pavol Peter Gojdič, Vasil Hopko či Metod Dominik Trčka. Od včerajška je tiež z prešovského biskupa Jána Babjaka arcibiskup a metropolita. Pápežské buly pred tisíckami

veriacich a desiatkami pozvaných cirkevných hodnostárov predniesol kardinál Leonardo Sandri, prefekt vaticánskej Kongregácie pre východné cirkvi, ktorý novému metropolitovi odovzdal symboly jeho úradu - barlu a malú ikonu.

Doteraz najväčšiu udalosť tejto časti spektra slovenskej náboženskej obce si okrem desiatok cirkevných hodnostárov z celého sveta nedali ujsť ani osobnosti slovenského politického či akademického života vrátane najvyššej garnitúry SDKÚ - DS na čele s predsedom Mikulášom Dzurindom.

EUBOMÍR FERKO
Plus jeden deň, 18.2.2008

Prešov: Intronizácia arcibiskupa

Viac ako 8000 veriacich z východného Slovenska sa stretlo v prešovskej mestskej hale na liturgickej slávnosti povýšenia gréckokatolíckej cirkvi na metropolitnú. Pritom bol gréckokatolícky prešovský biskup Ján Babjak slávnostne uvedený do úradu arcibiskupa. O novom usporiadaní Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku rozhodol pápež Benedikt XVI. osobitným dekrétom.

Nové členenie obsahuje nielen vytvorenie novej metropolie so sídlom v Prešove ale aj nového biskupstva so sídlom v Bratislave a povýšenie doterajšieho apoštolského exarchátu v Košiciach na biskupstvo.

Leonardo Sandri, prefekt Kongregácie pre východné cirkvi: „Videl som na Slovensku životaschopnú cirkev. Cítil som z veriacich radosť a pokoru po rokoch skúšania.“

Veriaci považujú povýšenie Jána Babjaka na arcibiskupa za zadosťučinenie.

Anketa - účastník intronizácie arcibiskupa:

„Ani neviem vyjadriť slovami radosť.“

„Mám veľkú radosť z neho. Ja ho poznám dávno.“ (koniec ankety)

Podľa arcibiskupa Jána Babjaka dnes sa stal zázrak.

Ján Babjak, arcibiskup a metropolita prešovský: „Z toho odsúdeného na smrť znova čosi živé, životaschopné, kvitnúce.“

Gréckokatolícka cirkev by podľa kardinála Tomka mala v budúcnosti oslovit' hlavne racionalistický západ Európy.

Jozef Tomko, kardinál: „Nech prídu obdivovať zo Západu tieto liturgie. Nech prídu obdivovať Vaše drevené kostoly.“

Liturgická slávnosť sa ukončila presunom cirkevných hodnostárov do Katedrály sv. Jána Krstiteľa a krátkou modlitbou k mučeníkom Bobkovi a Gojdičovi. **STV, 19:30, 17.2.2008**

Pápež Benedikt XVI. vyzval na skončenie napätia s zmierenie v Libanone a zvolenie prezidenta

Pápež Benedikt XVI. vyzval na skončenie napätia s zmierenie v Libanone a zvolenie prezidenta. Hlava katolíckej cirkvi je znepokojená ostrým tónom medzi súperiacimi skupinami a vyhrážkami o odstránení oponentov. Napätie v Libanone sa zvýšilo uprostred politickej patovej situácie kvôli voľbe nástupcu prezidenta Emila Luhúda, ktorého funkčné obdobie sa skončilo 23. novembra.

Rádio Slovensko, 18:00, 17.2.2008

Štát musí prispieť na nové diecézy

Náklady na nové úrady katolícka cirkev odhaduje asi na 10 miliónov.

Vznik nového rímskokatolíckeho arcibiskupstva a biskupstva, a nového gréckokatolíckeho arcibiskupstva si vyžiada od štátu náklady, s ktorými rozpočet ministerstva kultúry na cirkvi tento rok nerátal. Hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozef Kováčik ich veľmi nahruho odhadol na desať miliónov. „Treba sa ešte zorientovať aj v priestoroch.“

Štát podľa zákona platí registrovaným cirkvám náklady na administratívu. Poskytuje príspevok na prevádzku biskupských úradov, či iných ústredí cirkvi. Kováčik pripomína, že štát neplatí všetky prevádzkové náklady úradov.

Pre štát by bolo jednoduchšie, keby sa hranice diecéz menili na začiatku rozpočtového roku, cirkev však má právo usporiadať si svoje záležitosti samostane. Hoci sa o nových diecézach hovorilo už dávnejšie, pápež ich oficiálne vyhlásil len pred niekoľkými dňami.

Vatikán má podľa základnej zmluvy dať Slovensku dôvernú informáciu o zmene diecéz ešte pred jej zverejnením, čo aj urobil. Ministerstvo kultúry nechcelo komentovať, z akých zdrojov náklady pokryje. Ministerstvo financií zatiaľ žiadnu požiadavku na peniaze nedostalo.

Budúce sídlo arcibiskupstva v Bratislave na Špitálskej ulici je podľa hovorcu arcidiecézy Tibora Hajdu pripravené. Ešte sa nevie, kedy sa doň nový arcibiskup presťahuje, ani či si v budúcnosti vyžiada nejaké výraznejšie náklady na opravu.

Budova bývalého žilinského „Siroťára“, bola podľa hovorkyne banskobystrickej diecézy Zuzany Juhanikovej opravovaná pred 10 rokmi. „Prevádzkové náklady zatiaľ nemôžeme odhadnúť.“

Na cirkvi išlo v minulom roku zo štátneho rozpočtu spolu 929 miliónov korún (v roku 1999 to bolo 476 miliónov), z toho na rímskokatolícku 521 a na gréckokatolícku 92 miliónov. Katolícka charita dostala ešte takmer 64 miliónov, KBS takmer 4 a konferencia predstaviteľiek ženských rehôľ 10,5 milióna.

Zuzana Uličianska, SME, 18.2.2008

Vyhlásili košickú eparchiu

Na slávnostnej archijerejskej liturgii v Katedrále Narodenia presvätej Bohorodičky dnes oficiálne vyhlásili košickú eparchiu Grécko-katolíckej cirkvi na Slovensku. Do funkcie jej prvého eparchu inštalovali doterajšieho exarchu vладыku Milana Chautura.

Exarcha Chautur: „Uvedenie eparchu do úradu je veľkým historickým počínom a v tom slova zmysle, že my sme už začali prácu pred 11 rokmi pri budovaní košického apoštolského exarchátu. Je to potvrdením svätého stolca. Toho, že práca na vytváraní nového cirkevno-právneho celku bola naozaj osožná. Teraz už môže zadefinovať toto teritórium košického apoštolského exarchátu ako teritórium definitívne. A v cirkevnej praxi teda už stále čo mu dáva názov eparchia.“

Rádio Slovensko, 14:00, 18.2.2008

Zvony môžu kedykoľvek prasknúť

SENNÉ - Zvonárka Anna Halášová (48) má obavy počas každej omše. Staré a ťažké zvony v malebnom kostolíku v Sennom môžu totiž prasknúť pri každom zvonení. Z pôvodných troch sa už používajú iba dva a aj tie sú v dezolátnom stave. V dedine sa preto zvoní len vo výnimočných prípadoch - keď niekto zomrie a počas omší.

„Už rok a pol na nich poriadne nezvoníme. Má sa zvoniť trikrát za deň. No ako sa pokazil jeden z nich, všetko sa zmenilo.“

Odborníci ich prehliadli, mali by sme ich dať čo najskôr opraviť, „vysvetľuje kostolníčka a zvonárka Anna Halášová. „Musia sa zložiť dole, opraviť a vyčistiť. Na to potrebujeme okolo 250-tisíc korún (7 572 eur), „dodáva A. Halášová, ktorá na zvonoch už zvoní deväť rokov.“

Do dediny sa zvony dostali po druhej svetovej vojne.

Vyzbierali sa naň dedinčania. „Tie pôvodné dali dole ľudia ešte pred prvou svetovou vojnou. Báli sa, že ich roztavia, tak ich zvesili a ukryli. Dnes sa nenašli. Existuje však veľa legiend, kde by mohli byť,“ uzatvára starosta Senného Peter Saboslai. (van)

Nový čas, 19.2.2008

Gréckokatolíci dostali satisfakciu

Cirkev, ktorú komunisti zakázali, je od včerajška svojprávnou metropolitnou cirkvou. V týchto dňoch vysväcujú a uvádzajú do úradov nových hodnostárov gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku.

Pápež minulý mesiac rozhodol o povýšení a novom usporiadaní Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku, ktorá sa tým stala metropolitnou cirkvou. Prešovským metropolitom a arcibiskupom sa stal Ján Babjak. Ku gréckokatolíckej cirkvi sa na Slovensku hlási vyše 200-tisíc obyvateľov.

Z rozhodnutia pápeža Benedikta XVI. z 30. januára tohto roku vznikli na Slovensku aj dve biskupstvá so sídlom v Bratislave a v Košiciach. Nový, Bratislavský eparchiu bude spravovať biskup Peter Rusnák, ktorého v piatok vysvätili v Prešove. Bratislavská eparchia vznikla vyčlenením z doterajšej Prešovskej eparchie. Na území novej eparchie žije v štyroch dekanátoch - bratislavskom, nitrianskom, žilinskom a banskobystrickom okolo 25 000 gréckokatolíkov. Dnes uvedú do úradu aj biskupa košického exarchu Milana Chuturu.

Gréckokatolíci oslavujú

Viac ako šesťtisíc veriacich z celého Slovenska slávil včera v Prešove povýšenie Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku. Na jej čele bude stáť doterajší prešovský eparcha Ján Babjak.

„Povýšenie na metropolitnú cirkev svojho práva a intronizácia je nadčasová udalosť,“ povedal kardinál Leonardo Sandri, prefekt Kongregácie pre východné cirkvi v Ríme. Kardinál odovzdal Jánovi Babjakovi ikonu Krista a žezlo metropolitu, ktorými ho uviedol do funkcie. Súčasťou intronizácie arcibiskupa bola slávnostná archijerejská svätá liturgia.

Vyhlasenie Metropolie so sídlom v Prešove je ocenením vernosti kňazov a veriacich počas perzekúcie gréckokatolíckej cirkvi v 50. rokoch minulého storočia.

Jedinečná udalosť

Prešovská mestská hala, kde sa slávnostný obrad odohrával, bola zaplnená do posledného miesta. Veriaci s neskrývanou radosťou i so zadosťučinením sledovali jedinečnú udalosť v dejinách ich cirkvi.

„Pre starších duchovných, ktorí zažili útrapy, je to veľká satisfakcia. Možno si to ešte dnes naplno neuvedomujeme, ale pre nás, mladých, sa začína nová epocha našej cirkvi,“ povedala o svoje dojmy Mária Mekeľová z Čičavy. Do Prešova pricestovala s manželom a so sedemmesačným synčekom.

„Ako Prešovčan som hrdý, že sídlo metropolie bude v našom meste. Som rímskokatolíck a verím, že viera by mala cirkvi spájať, nie rozdeľovať,“ povedal Vladimír Kochan z Prešova.

„Je to najmä zásluha našich blahoslavených mučeníkov biskupov Gojdiča a Hopku, ktorí pre našu cirkev obetovali to najcennejšie,“ povedala Edita Petrová z Prešova.

Satisfakcia po perzekúci

Pre väčšinu gréckokatolíkov, ktorých je na Slovensku podľa výsledkov posledného sčítania obyvateľov takmer 220-tisíc, bol včerajšok najvýznamnejšou udalosťou v histórii ich cirkvi od roku 1950. Vtedy ju komunistická vláda Klementa Gottwalda na takzvanom Prešovskom sobore zrušila.

Duchovní a veriaci, ktorí sa odmietli podrobiť, boli väznení a prenasledovaní.

Mikuláš Jesenský a sita
SME, 18.2.2008

Vatikán dnes vydal dokument, sprísňujúci rímsko-katolícku procedúru svätorečenie

Vatikán dnes vydal dokument, sprísňujúci rímsko-katolícku procedúru svätorečenie. Jeho súčasťou sú aj pokyny pre biskupov, aby starostlivo preskúmali svätosť, alebo mučenícku smrť kandidátov. Dokument, zverejnený v podobe 86-stranovej brožúry stanovuje tiež pravidlá, ako treba skúmať údajné zázraky, vykonané kandidátmi na svätcov.

Rádio Slovensko, 18:00, 18.2.2008

Spravodliví medzi národmi

Dnes píše Ján K. Balázs

Počúvať príbehy hrdinstva, ktoré sa diali uprostred zúriacej neľudskosti a vidieť fotografie tých, čo riskovali svoje životy, aby pomohli druhým, aby zachránili ich životy, je vždy dojímavé a fascinujúce. Tak to bolo aj pri nedávnom udeľovaní ocenení „Spravodliví medzi národmi“ in memoriam. Takéto príbehy sú svedectvom, že aj za tých najťažších okolností možno konať inak, hrdinsky, ľudsky, obetavo. Že sa možno zastaviť pri cudzom utrpení, nechať sa ním ľudsky osloviť a podať pomocnú ruku.

Takéto príbehy zväčša jednoduchých ľudí sú však zároveň zrkadlom nášho vlastného konania uprostred omnoho menej nebezpečných situácií, uprostred dnešných ohrození, nespravodlivostí. A práve preto sú takéto reálne ľudské príbehy nielen obdivuhodné, ale v istom zmysle aj nepohodlné: usvedčujú nás totiž z našej vlastnej pohodlnosti, z našej vlastnej pasivity. V mene nevstupovania do konfliktov, v mene akéhosi pokoja, bezpečnosti, neriskovania, v mene ideologicky či pragmaticky dobre naformulovaných dôvodov a podobne nemiešame sa do situácií nespravodlivostí, neľudskosti a neprávosti, unikáme pred výzvou a autoritou cudzieho utrpenia, nezamiešavame sa do udalostí, keď nám z toho môžu vzísť nepríjemnosti.

Dominik Tatarka kedysi napísal: „Generál vás musí najprv navliecť do uniformy, aby vami mohol orať blato, aby vás mohol poriadne vyobracať, aby z vás a všetkého uhnetil masu, vojenskú, poslušnú, zmobilizovanú masu.“ Takíto generáli sa opakovane objavujú. Na pozadí minulého (dávnejšieho, ale i nedávneho) barbarstva

však žiaria hrdinstvá ľudských srdc ochotných tvárou v tvár cudziemu utrpeniu čosi urobiť. Nechať sa osloviť tvárou toho druhého, cítiť, že tvár toho druhého je výzvou (E. Lévinas), ako biblický milosrdný samaritán neobísť a neprekročiť trpiaceho človeka na ceste, nechať sa osloviť autoritou cudzieho utrpenia.

Biblická a kresťanská myšlienka Boha je hlboko praktická. Vyžaduje zodpovednosť, aktívny odpor proti znevažovaniu človeka a solidárnu prax. Tu sa však myšlienka Boha stáva zároveň hlboko politickou - ako vyjadrenie rozhodnutia, že všetci ľudia majú dôstojnosť a túto dôstojnosť treba chrániť. V tomto kontexte sa kresťanská viera javí ako solidárna nádej, čo „v sebe skrýva istotu meradiel, ktorými sa človek môže tvárou v tvár nahromadenému utrpeniu spravodlivých postaviť proti vláducej nespravodlivosti“ (Johann Baptist Metz). Dnes po bolestivých skúsenostiach 20. storočia musíme povedať, že „nejestvuje taký zmysel dejín, ktorý by bolo možné zachrániť chrbtom k Osviečeniu, nijaká pravda dejín, ktorú by bolo možné obhajovať chrbtom k Osviečeniu, ani Boh dejín, ktorého by bolo možné uctievať chrbtom k Osviečeniu“ (Metz).

Hrdinské príbehy tých, ktorí boli ocenení cenou „Spravodliví medzi národmi“ treba uchovávať v našej dejinnej pamäti a predkladať ako svedectvo doby i svedectvo ľudského hrdinstva uprostred neľudskosti, ale i ako výzvu pre nás a našu ľudskú a spoločenskú prax v našej dnešnej dejinnej realite, hoci tá samozrejme zďaleka nedosahuje také riziká a takú mieru ohrozenia. **SME, 19.2.2008**

Tajomné posolstvo na vašu poličku

Javier Sierra
vydavateľstvo Ikar
rozsah: 326 strán, formát: A5, väzba: tvrdá

Píše sa rok 1629. Do nehostinných končín Nového Mexika prichádzajú františkánski mníši. Stretnutie s kmeňmi domorodých Indiánov, ktorí mníchom tvrdia, že sa im zjavila tajomná žena, nehyb-

ná ako drevená figúrka, bielej pleti v nebesky modrom plášti opásanom hrubým povrazom, mníchov prekvapí. Vytušili, že ide o zjavenie Panny Márie, no po oznámení celej udalosti pápežovi Urbanovi VIII. zostávajú sklamaní. Pápež síce dal prípad prešetriť, no výsledky Vatikán nikdy nezverejnil.

Zdenka M. Doležalová
Roľnícke noviny, 22.2.2008

Vatikán: Stať sa svätcom bude ťažšie

Biskupov pri navrhovaní svätcov čakajú prísnejšie pravidlá. Benedikta XVI. sa to však netýka. Vo svätorečení od svojho predchodcu nepoľavil.

Továreň na svätých. Aj takto posmešne sa hovorilo cirkvi počas pontifikátu Jána Pavla II., ktorý blahorečil a svätorečil viac osôb ako hociktorý z jeho predchodcov. Príkladom šli aj biskupi, ktorí predkladali svoje návrhy na svätcov „prícasto“.

Centrum rímskokatolíckej cirkvi tak pri evidencii vyše dvoch tisíc nedoriešených prípadov blahorečenia alebo svätorečenia, ktoré sa nakopili najmä počas posledných dvoch dekád, spozornelo. Podľa nového dokumentu, ktorý v pondelok predstavil Vatikán, majú byť biskupi pri výbere opatrnejší.

Najzásadnejšou zmenou má byť rešpekt k tradícii päťročného obdobia, po ktorom sa môže začať procesu blahorečenia (prvý krok ku svätorečeniu) navrhovanej osoby.

Výnimka pre pápeža

To môže porušiť iba pápež. Ján Pavol II. tak urobil v prípade zakladateľky rádu Misionárov lásky Matky Terezy, keď s procesom blahorečenia začal dva roky po jej smrti. Benedikt XVI. takto poctil svojho predchodcu len dva mesiace po tom, čo skončil.

Podobne začiatok procesu blahorečenia karmelitánskej sestry Lucie dos Santosovej súčasný pontifik urýchlil o tri roky. Dos Santosová (na snímke Reuters) bola jedným z troch detí, ktorým sa v roku 1917 mala v portugalskej Fatime zjaviť Panna Mária.

Prvý poľský pápež tvrdil, že svet potrebuje svätých ako inšpirujúce príklady. Za 27 rokov svojho pontifikátu Ján Pavol II. blahorečil 1338 a svätorečil 482 osôb. Jeho nástupca Benedikt XVI. kráča v jeho šľapajách.

Benedikt má svätých rád

Na konte má už 577 blahorečených a svätorečených. „Za poldruha roka to je už asi tretina z počtu, aký vymenoval Ján Pavol II. za celý svoj pontifikát,“ povedal na tlačovej konferencii kardinál Jose Saraiva Martins, ktorý vedie vatikánsku Kongregáciu pre kauzy svätých.

Lucia Michalková
SME, 20.2.2008

Budú z nás bezdomovci?

Už desať rokov žijú obyvatelia reštituovaných domov v strachu a neistote! Nájomníci domu na Blumentálskej 7 sa však boja aj o svoje zdravie. Ich byty sú v katastrofálnom stave. Majiteľ domu sa podľa nich o dom nestará. Situáciu navyše komplikuje i plánované ukončenie regulácie nájomného, ktoré zrejme vyženie mesačnú cenu za bývanie do desaťtisícových súm.

Dom na Blumentálskej ulici po revolúcii reštituovala od mesta rímskokatolícka cirkev.

„V bytoch je plesň a problémy sú s celou infraštruktúrou. Bojíme sa o naše životy. Bývalý farár odmietal s nami komunikovať a byty nám odkúpiť nedovolil,“ sťažujú sa nájomníci.

Podľa správy hygienika sú bytové priestory naozaj v nevyhovujúcom stave.

„Farnosť sa snažila zabezpečiť opravy, na ktoré boli prostriedky. Zákon nepredpisuje, koľko investícií a aké sa tam majú urobiť,“ uviedol tajomník biskupského úradu Tibor Hajdu.

Nájomníci však žiadajú čo najrýchlejšiu nápravu. „Dom nám bol zverený v katastrofálnom stave a s nulovým fondom opráv. Po revízii zariadení sme sa dohodli s farnosťou na pláne opráv. Začneme tento rok,“ hovorí Marián Podoba, konateľ spoločnosti SEM.

Podobná situácia je i v ďalších reštituovaných domoch. Ich obyvatelia preto plánujú dnes dopoludnia protestné zhromaždenie pred Úradom vlády.

Z krásneho pavlačového domu na Blumentálskej ulici 7 je ruina a nájomníci bývajúci v ňom sú zúfalí.

Zlatica Tondelová ukazuje, ako to vyzerá v byte, v ktorom žije.

NČ, 20.2.2008

Pri zabezpečení opatrovateľských služieb chce Liptovský Mikuláš spolupracovať s cirkvou

Pri zabezpečení opatrovateľských služieb chce Liptovský Mikuláš spolupracovať s cirkvou, hoci iné mestá od tohto modelu ustupujú. V centre Liptova však trvajú na tom, že obyvatelia majú právo vyberať si, kto im bude opatrovateľské služby poskytovať. Viac povie Milan Velecký.

Liptovský Mikuláš dá na opatrovateľskú službu necelých 10 mil. korún, takmer 1/4 z toho Spišskej katolíckej charity, Evanjelickej diakonii a Červenému krížu. Hovorí

Ján Blcháč, primátor mesta Liptovský Mikuláš: „Tým, že sa opatrovateľská služba poskytuje viacerými subjektmi, klient si má možnosť vybrať a to považujeme za rozhodujúci fenomén a taktiež sú klienti, ktorí okrem opatrovateľskej starostlivosti možno vyžadujú aj duchovnú útechu.“

Najviac klientov, 90, využíva opatrovateľov mesta, no ďalších 30 si zvolilo alternatívu a to napriek tomu, že tu je doplatok klienta väčšinou vyšší. V prípade Spišskej katolíckej charity takmer dvojnásobný, priznáva

Michaela Gardošová, hlavná sestra Spišskej katolíckej charity: „My sme schopní im zabezpečiť zdravotnú službu, hospicovú službu pre zomierajúcich klientov, potom rôzne

rehabilitačné pomôcky, polohovacie postele, matrace. Čiže naše služby sú rozšírenejšie a komplexnejšie.“

Spišskú katolícku charitu či Evanjelickú diakoniu už v minulých rokoch financovali samosprávne kraje. Od nového roku by to mali robiť mestá a obce a napríklad v Ružomberku či v Spišskej Novej Vsi tak radnice nespravili.

Peter Gortner z Evanjelickej diakonii je rád, že sa tak nestalo aj v Liptovskom Mikuláši.

Peter Gortner, Evanjelická diakonia: „Je tam určitá naviazanosť medzi službou opatrovateľkami a samotnými klientmi a z toho dôvodu by bolo veľmi obtiažne, zložité a niekedy aj nezmyselné túto službu rušiť.“

Primátor Liptovského Mikuláša Ján Blcháč súhlasí s tým, že potreba postarať sa o starých či dlhodobo chorých bude narastať.

Ján Blcháč, primátor mesta Liptovský Mikuláš: „Popri Domove dôchodcov sme zriadili aj Domov sociálnych služieb, kde niekoľko klientov bude požívať aj inú starostlivosť z hľadiska ich zdravotného stavu. No a budeme sa prispôsobovať v rámci možnosti, rozpočtu mesta.“

Rádio Slovensko, 12:00, 18.2.2008

Zavedenie cirkevnej, ani asignačnej dane nie je momentálne aktuálne

Zavedenie cirkevnej, ani asignačnej dane nie je momentálne aktuálne. Uviedol to riaditeľ cirkevného odboru ministerstva kultúry Ján Juran. Podľa neho v tomto volebnom období štát nepristúpi k zásadným krokom, ktoré by menil

i úpravu vzťahov medzi štátom a cirkvami, len ak by to iniciovali priamo cirkvi. Vlni išlo zo štátneho rozpočtu na platy duchovných, odvody do fondov a prevádzku biskupských úradov 952 miliónov korún. **Regina, 19.2.2008**

Postavia pamätník demonštrácii

Pred vstupom do kostola Notre Dame na Jesenského ulici postavia pamätník sviečkovej manifestácie. „Stavebné práce na pamätníku sa už začali, slávnostne ho odhalíme 25. marca,“ povedal Peter Smolík z občianskeho združenia Hlbiny, ktoré je iniciátorom stavby. Dodal, že pamätník sa rozhodli obnoviť a odhaliť pri príležitosti 20. výročia

sviečkovej manifestácie. „Pôvodný pomník, ktorý tam bol, sa nám nezdal dostatočný,“ povedal Smolík.

Odhalenie pomníka bude mať aj sprievodný program. O 16.30 sa začne svätá omša v Dóme svätého Martina, po nej bude pochod k pamätníku. Na Hlavnom námestí bude hrať Marián Varga.

Sviečková manifestácia bola 25.

marca 1988 na Hviezdoslavovom námestí v Bratislave. Bola to pokojná demonštrácia občanov za náboženské a občianske práva a slobody v socialistickej Československu. Zásahom Verejnej a Štátnej bezpečnosti proti sviečkovej manifestácii boli hrubo porušené občianske práva a slobody.

SME, 20.2.2008

SMK: Vyhradujeme si právo na názory veriacich

Alfonz Šuran, moderátor: „Strana maďarskej koalície si vyhradzuje právo a bude prezentovať názory maďarských veriacich. Takto reaguje na rozdelenie diecéz SMK na postoj Konferencie biskupov Slovenska. Podľa politikov SMK nové hranice sú presiahnuté nacionalizmom voči 400 tisícom veriacich.“

Katolícka cirkev to považuje za politický zásah do cirkevných vecí.“

Redaktorka: „Pre katolíckych biskupov nie sú podľa SMK veriaci maďarskej národnosti dôležití. Strana preto bude za nich hovoriť.“

Klára Sárközy (SMK), podpredsedníčka strany: „Vyhradzuje si právo na prezentovanie názorov veriacich maďarskej národnosti na aktuálne otázky duchovného života.“

Jozef Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska: „Ide o čisto spolitizovanú tému, pretože doteraz sme nedostali žiadnu nejakú sťažnosť priamo od veriacich, ktorí by patrili k maďarskej menšine.“

Redaktorka: „Rozdelenie doterajšej diecézy na juhozápade považuje SMK za riešenie presiahnuté nacionalizmom. Dôkazom je, že košická diecéza sa nemení.“

Klára Sárközy (SMK), podpredsedníčka strany: „Tam netreba, aby

biskupi boli bližšie k veriacim? Len toto práve na západnom Slovensku?“

Jozef Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska: „Ak sa v budúcnosti ukážu pastoračné dôvody, nevyklúčujeme, že príde aj tam, ale v súčasnosti tie pastoračné dôvody tam nie sú.“

Redaktorka: „Postoj SMK vyvolal aj kritiku zo strany opozičného partnera.“

KDH označilo za nepochopenie postavenia cirkvi.“

Mária Sabolová (KDH), podpredsedníčka strany: „Je to vec cirkvi a poviem ako veriacich, ale nie politického subjektu.“

Klára Sárközy (SMK), podpredsedníčka strany: „Uznávame autonómiu cirkvi, nechceme vstupovať, ale našou povinnosťou je poukázať na tieto veci.“

Darina Malová, Katedra politológie UK v Bratislave: „Zmapovať názory všetkých veriacich ktorejkoľvek strany je veľmi ťažké. Takže je to istý politický monopol a práve v tom si myslím, že to nie je veľmi správne.“

Redaktorka: „Nespokojnosť SMK však na rozdelení diecéz tak skoro nič nezmení. Na tie súčasné sa totiž čakalo viac ako 200 rokov.“

Luba Oravová, TA3, 19.2.2008

Slovenský unikát: Z oltára sa pozerá satan

Unikát, ktorý zrejme na Slovensku nemá obdobu. V Kostole svätého Martina je na hlavnom obraze nad oltárom zobrazený satan! Okrem ukrižovaného Ježiša majú tak veriaci pri bohoslužbách pred očami aj zlo z pekla.

„Na obraze nad oltárom je zobrazený svätý Martin na smrteľnej posteli, ktorý sa snaží zmieriť rozhádaných mníchov. Pri tom, ako zomieral, sa mu zjavil diabol a snažil sa ho presvedčiť, aby ich nechal na pokoji. On mu vraj posunkom i slovami odkázal, aby sa stratil,“ vysvetlil motív obrazu Jozef Gál z obecného zastupiteľstva.

„Podľa mojich informácií je to v nitrianskej diecéze jediný obraz v kostole, na ktorom je zobrazený satan. Je však celkom možné, že je to aj slovenský unikát,“ doplnil miestny farár Stanislav Kašovic. Kostol v Ivanke pri Nitre má však ešte jednu raritu

- vitráž od národného umelca Vincenta Hložníka. „Ako sa k nám dostala, nikto nevie, pretože o tom nie sú žiadne dokumenty,“ vysvetľuje Gál.

V kostole je ešte jedna vitráž (okno poskladané z farebných skiel) venovaná ľuďom z Ivanky, ktorí padli v prvej svetovej vojne. Sú tam vyobrazené všetky mená, tiež znaky Maďarska, Rakúska, turecký polmesiac a hviezda aj znak Československa. Jozef Uhlárik, foto autor aby ich nechal na pokoji. On mu vraj posunkom i slopretože o tom nie sú žiadne dokumenty,“ vysvetľuje Gál.

V kostole je ešte jedna vitráž (okno poskladané z farebných skiel) venovaná ľuďom z Ivanky, ktorí padli v prvej svetovej vojne. Sú tam vyobrazené všetky mená, tiež znaky Maďarska, Rakúska, turecký polmesiac a hviezda aj znak Československa.

Veža odhalila tajomstvo

V trnavskom Dóme svätého Mikuláša prebieha prvá veľká rekonštrukcia severnej veže od 16. storočia. V mosadznej guli nad kupolou pamiatkari našli dvesto rokov staré historické svedectvá v podobe listín a vzácnych mincí.

Osemdesiatcentimetrová mosadzná guľa nad kupolou severnej veže niekoľko storočí ukrývala 40-centimetrový mosadzný valec. „Bola v ňom listina z mestského magistrátu, farského úradu a zopár ďalších z roku 1825, ktoré budeme musieť najskôr preložiť z latinčiny a nemčiny,“ povedala historička Daniela Zacharová z Krajského pamiatkového úradu v Trnave.

Okrem nich do tubusu vložili bývalí Trnavčania desať platných mincí z obdobia začiatku 19. storočia a tiež jednu zlatú, ktorú zabalili do samostatného papierika s textom, pravdepodobne súkromným želaním darcu.

Predkovia do tubusu vložili i dva dokumenty zo 17. a 18. storočia, pochádzajúce pravdepodobne z predchádzajúcich nálezov vo veži počas jej opráv. Zatiaľ nie je doriešené, aký osud dokumenty a mince čaká, no nevyklúča sa, že ich vrátia späť nad kupolu.

Plus jeden deň, 20.2.2008

Krátko zo sveta

Eutanázia prišla do Luxemburska
LUXEMBURG. Luxemburský parlament v noci na stredu odobril tesnou väčšinou zákon legalizujúci eutanáziu. Sociálnokresťanská strana bola jasne proti, ale prehrala o jeden hlas. Ak návrh prejde aj v druhom čítaní, Luxembursko sa stane popri Holandsku a Belgicku treťou krajinou únie, ktorá eutanáziu povoľuje. (sita)

Bertone navštívil Kubu

HAVANA. Vatikánsky štátny sekretár Tarcisio Bertone včera začal týždňovú návštevu Kuby pri príležitosti 10. výročia apoštolskej cesty pápeža Jána Pavla II. Prichádza tak po tom, čo situáciu na komunistickom ostrove poznačila rezignácia prezidenta Fidela Castra v utorok. (lum)

SME, 21.2.2008

Po nových diecézach aj noví biskupi

Katolícka cirkev na Slovensku prechádza výraznou územnou reorganizáciou. Ešte v januári pápež Benedikt XVI. upravil usporiadanie gréckokatolíckej cirkvi a minulý týždeň pápežský legát, kardinál Jozef Tomko, oznámil zmeny aj v rímskokatolíckej cirkvi. O delení diecéz sa šepkalo už veľmi dlho, no povedať presne, kedy k tomu dôjde, sa nikto neodvážil. Aj keď v rámci Konferencie biskupov Slovenska sa na zmenách rozložky a hraníc diecéz pracovalo pod vedením bansko-bystrického biskupa Rudolfa Baláza už od roku 2002, konečné rozhodnutie musel urobiť pápež Benedikt XVI. Veľvyslanec

Vatikánu na Slovensku Henryk Józef Nowacki, ktorý sa na príprave zmien tiež podieľal, sa výsledkov ne-dočkal - koncom roku 2007 ho pápež vymenoval za nuncia v Nikaragve.

Slovensko dnes tvoria dve cirkevné provincie: východná a západná. Výraznými zmenami prešla najmä západná časť. Istý čas sa hovorilo, že k zmenám by mohlo dôjsť aj vo východnej provincii, kde by sa košické arcibiskupstvo rozdelilo na dve časti. Nakoniec však na východe došlo len k jednej malej zmene v dislokácii dekanátu v Brezne.

Na čelo Bratislavskej arcidiecézy a zároveň za metropolitú Slovenska bol vymenovaný doterajší pomocný biskup Stanislav Zvolenský, rozvážne pôsobiaci cirkevný právnik, absolvent prestížnej Pápežskej gregoriánskej univerzity v Ríme.

Doterajší arcibiskup Ján Sokol prestal byť metropolitom, pokračovať bude ako trnavský arcibiskup. Cirkevnému právnikovi Jánovi Dudovi sa vidí trochu „sofistikované“ ponechanie trnavského arcibiskupstva, lebo nebýva bežnou praxou, aby v jednej cirkevnej provincii existovali dve arcibiskupstvá, z ktorého jedno je podriadené druhému. Pravdepodobne sa tak rozhodlo pre osobitný význam Trnavy v cirkevnej histórii.

Svoju nespokojnosť s novým usporiadaním diecéz veľmi otvorene prejavila SMK. Poslankyňa Klára Sarközy odovzdala predsedovi KBS Františkovi Tondrovi list obsahujúci požiadavku pomocného maďarského biskupa so širšími kompetenciami v Trnavskej arcidiecéze a v ostatných diecézach

poverených vikárov. Pastoračiou maďarských veriacich, ktorí majú veľký nedostatok kňazov (v mnohých prípadoch musia omše v maďarčine slúžiť slovenskí kňazi), bol už dávnejšie poverený pomocný trnavský biskup Ján Orosch.

Katolíkov maďarskej národnosti by malo vážne znepokojiť vyjadrenie SMK, v ktorom sa píše, že strana „rešpektuje autonómiu cirkvi a nemieša sa do cirkevných záležitostí, no vyhradzuje si právo na prezentovanie názorov veriacich maďarskej národnosti na aktuálne otázky duchovného života“. Za emotívnymi prejavmi SMK možno stojí akési podvedomé znechutenie, že biskupským sídlom sa stala aj „Slotova“ Žilina.

Aj keď územná reorganizácia zostane v platnosti dlhé desaťročia, zmeny v slovenskej katolíckej cirkvi sa nekončia. Po územných zmenách prídu čoskoro na rad personálne výmeny. Tohto roku sa 75 rokov, v ktorých je biskup povinný podať pápežovi rezignáciu, dožijú arcibiskup Ján Sokol a rožňavský biskup Eduard Kojnok, na ďalší rok košický arcibiskup Alojz Tkáč. Benedikt XVI. rozhodne, či ich vo funkcii nechá ešte nejaký čas alebo vymenuje ich nástupcov. Minimálne v prípade trnavského arcibiskupstva sa dá očakávať, že na čelo veriacich sa čoskoro postaví nový biskup.

Imrich Gazda, spolupracovník HN
„Názor, že úlohou politickej strany je prezentovanie názorov veriacich, je skutočne pozoruhodný.“

V Nitre sprístupnia katakomby

Pod takmer všetkými nitrianskymi kostolmi sú katakomby, v ktorých pochovávali biskupov i radové sestry. Tieto výnimočné miesta budú môcť návštevníci mesta vidieť na vlastné oči.

Najstaršia Vincentka 90-ročná radová sestra si ešte pamätá na pohreb v katakombe pod nitrianskym kláštorným kostolom.

Elena Anna Tencerová, radová sestra: „V roku 1941 sestry Vincencii, potom bola ešte sestra Katarína, po nej v 46-tom.“ Odvtedy je tu však pochovávanie zakázané.

Elena Anna Tencerová, radová sestra: „Že je to už nehygienické do týchto priestorov pochovávať, hoci by tu bolo miesta a chceli sme.“

Takéto katakomby sú v Nitre takmer pod každým kostolom. Dokonca aj pod námestím prd divadlom Andreja Bagara, kde stál Kostol svätého Jakuba.

Mária Danková, sprievodkyňa NISYSu: „Dodnes síce sú zamurované, ale kľudne by mohli byť prístupné, veď mesto o tom aj uvažuje.“

Rozsiahle katakomby sú aj pod Nitrianskym hradom. Tam je pochovaných 78 biskupov.

Mária Danková, sprievodkyňa NISYSu: „Kardinál Ján Chryzostom Korec je to trochu morbidne čo poviem, ale má tam pripravené miesto.“

Už túto sobotu počas svetového dňa sprievodcov cestovného ruchu budú historické pamiatky bezplatne prístupné v 14 mestách Slovenska.

Dana Brixová
TV Markíza, 19:10, 20.2.2008

Mohutný protest nahnevaného Srbska

Tisíce rozhnevaných Srbov sa večera zhromaždili v Belehrade, aby sa zúčastnili na demonštrácii s názvom „Kosovo je Srbsko“, ktorú zvolali na protest proti vyhláseniu nezávislosti Kosova. Na školách sa vo štvrtok nevyučovalo a štátna železničná spoločnosť vlakmi bezplatne prepravovala ľudí, ktorí smerovali na demonštráciu. Účastníci protestu sa stretli pred srbským parlamentom a potom odišli do pravoslávneho Chrámu svätého Sávu na večernú bohoslužbu.

Zúčastneným sa prihovorili aj srbský prezident Boris Tadić a via-

ceré známe osobnosti, medzi nimi napríklad režisér Emir Kusturica a víťaz Australian Open tenista Novak Djokovič. Vo štvrtok bola srbsko-kosovská hranica stále nepokojná. Cez kontrolné stanovište Merdare prenikli do Kosova stovky záložníkov srbskej armády, ktorí útočili na zasahujúcich policajtov a príslušníkov mierových síl pod velením Severoatlantickej aliancie. K situácii na Balkáne sa vyjadril aj pápež Benedikt XVI. Vyzval obe strany, aby zachovali pokoj.

Ján Felix, Šport, 22.2.2008

Prvé stretnutie dekanov Nitrianskej diecézy po zmene hraníc

Dnes sa na Nitrianskom hrade konalo prvé stretnutie diecézneho biskupa Viliama Judáka s dekanmi Nitrianskej diecézy po zmene jej hraníc. Po vyhlásení reorganizácie Rímskokatolíckych diecéz dostala Nitrianska dve tretiny nového územia. Celkovo deväť dekanátov.

Dnešné prvé stretnutie inicioval nitriansky biskup Viliam Judák. Pozvanie prijali všetci pozvaní zástupcovia jednotlivých dekanátov. Hovorí riaditeľ Biskupského úradu v Nitre Štefan Valo.

Štefan Valo, riaditeľ Biskupského úradu v Nitre: „Viac menej teda to bolo také informačné, aby sme sa oboznámili o situácii v jednotlivých, nových dekanátoch, ktoré Nitrianska diecéza dostala.“

Stretnutie podľa Štefana Vala splnilo svoj účel.

Štefan Valo, riaditeľ Biskupského úradu v Nitre: „Stretnutie sa nieslo vo veľmi v dobrom du-

chu, kde teda aj tí dekanmi mohli povedať aj určité svoje predstavy, aj prípadne, teda už aj nejaké názory na ďalšiu činnosť.“

Nitriansky biskup Viliam Judák prejavil ochotu čím skôr spoznať nové územie diecézy, kňazov jednotlivých farností.

Viliam Judák, nitriansky biskup: „Budem sa usilovať navzájom sa spoznávať a riešiť podľa dekrétu a toho čo nám život prinesie všetky záležitosti, ktoré súvisia so správou diecézy.“

Nitrianske biskupstvo chce aj oficiálne osloviť veriacich. Opäť Štefan Valo.

Štefan Valo, riaditeľ Biskupského úradu v Nitre: „Chceli by sme ešte do Veľkej noci poslať obežník, kde by boli tie najzákladnejšie veci a informácie, ktoré potrebujú aj kňazi, aj veriaci.“

Stretnutie Nitrianskeho biskupa s predstaviteľmi dekanátov by mali mať aj v budúcnosti svoju pravidelnosť.

Miroslav Lyko
Rádio Lumen, 17:30, 21.2.2008

Obec, ktorú kedysi nazývali „modré nohy“

Obec Krahule leží osem kilometrov severne od Kremnice, na úpätí Kremnického pohoria. Má 158 obyvateľov, ale v zime - predovšetkým počas víkendov - tu býva oveľa viac ľudí, veď obec je obľúbeným lyžiarskym strediskom.

Pôvodne to bola stará nemecká osada baníkov, uhliarov a drevorubačov. Prvýkrát sa spomína v roku 1331 pod názvom Blaufuss (po nemecky „modré nohy“), ďalšia zmienka o obci pochádza z roku 1442.

Dnešný názov Krahule sa používa od roku 1948, ľudovo ju nazývajú Krahulec. Keďže v dedine sa viac ako 20 percent pôvodných Blaufussčanov prihlásilo k nemeck-

kej národnosti, zákon Národnej rady SR v roku 1995 vrátil obci popri názve Krahule aj názov Blaufuss.

Nakoľko v období vzniku obce sa celým okolím tiahli veľké lesy, na stavbu obydlí sa ako stavebný materiál používalo drevo. Ďalším stavebným materiálom, najmä v základoch, je kameň, ostatok domov je z dreva, no často je to iba to typické krahulské: drevo.

Na mieste staršieho kostola bol v roku 1806 postavený barokovo-klasicistický rímskokatolícky kostol sv. Jána Nepomuckého. V strede obce sa nachádza kaplnka.

BÉLA SUSLA
Roľnícke noviny, 22.2.2008

Katakomby odkrývajú tajomstvá

Nitrianske kostoly:

NITRA - Kostoly pod Zoborom nie sú zaujímavé len z architektonickej stránky a vnútornou výzdobou, ale aj tajomstvami, ktoré skrývajú. Pod všetkými je totiž sieť katakomb. Niektoré z nich budú v sobotu - v rámci svetového dňa sprievodcovstva - sprístupnené aj verej

Otvorené budú aj podzemné chodby Kostola svätého Vincenta, ktorý je známy aj ako Kláštorný.

„Mníšky zostupovali do týchto katakomb vtedy, keď sa chceli v pokoji pomodliť, alebo pri pochovávaní zomrelých rádoých sestier. Tých je v podzemí tohto chrámu pochovaných 34. Leží tam aj jeden vysoký cirkevný hodnostár a siedmi civilní zamestnanci kostola. Voľných je ešte 12 miest. Pri vchode do katakomb je kaplnka Sedembolestnej Panny Márie, ktorá bola postavená zároveň s kostolom, pred 150 rokmi, „prezradila Mária Danková, najdlhšie pôsobiaca nitrianska sprievodkyňa.

Počas návštevy katakomb môžete stretnúť aj najstaršiu nitriansku rehoľnú sestru a učiteľku Elenu Annu Pencerovú (90). Prezradila, že sa plánuje dožiť stodvadsať rokov.

Jozef Uhlárik
Nový čas, 22.2.2008

Americkí katolíci zúria

Jedna z cirkví totiž rozbehla novú kampaň pre svojich stúpenčov. „Súložte tridsať dní v mesiaci!“ znie slogan na plagátoch.

Kňazi malej skupiny veriacich tvrdia, že ľudia sa venujú málo sexu. Naopak, keby sa tejto činnosti venovali častejšie, bolo by na svete viac lásky.

(mrx)
Plus jeden deň, 22.2.2008

www: tkkbs.sk